

Документ для легкого читання

Документ про зміни в інтернатах

Просто про права людей з інвалідністю

Документ підготовлено за підтримки Організації з безпеки та співробітництва в Європі

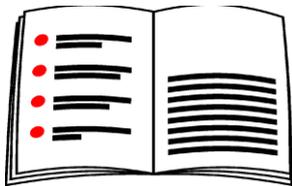
Документ підготовлено за проектом Бюро Демократичних Інститутів та Прав Людини

Проект називається «Підтримка людського виміру безпеки в Україні в часи кризи»

Під редакцією

Раїси Кравченко, заступниці директорки Всеукраїнської громадської організації «Коаліція захисту прав осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень»

Ілюстрації згенеровано за допомогою штучного інтелекту із використанням сайту <https://chatgpt.com/uk-UA/images/> та інших відкритих Інтернет джерел

Тут подано легкий для читання опис документа Кабінету Міністрів України про реформування інтернатів для дорослих.

Треба читати повний текст документа, якщо хочете дізнатися більше про наміри влади щодо змін в інтернатах.

Оригінал документа затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2024 року номер1315р.

Повна назва «Стратегія реформування психоневрологічних, інших інтернатних закладів та деінституціоналізації догляду за повнолітніми особами з інвалідністю та особами старшого віку до 2034 року»

Повний текст документа можна знайти на сайті Верховної Ради України за адресою:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-2024-%D1%80#Text>

Зміст

	1. Вступ	5
	2. Про цей документ	6
	3. Міжнародні документи про відмову України від інтернатів	8
	4. Чому так багато дорослих людей живуть в інтернатах	9
	5. Які завдання буде виконувати влада для досягнення змін	11
	6. Коли будуть виконувати зміни в інтернатах ..	15
	7. Де брати гроші на заплановані зміни	16
	8. Як будуть перевіряти виконання змін в інтернатах та в догляді	17
	9. Що написано у плані змін в інтернатах та в догляді	18
	10. Пояснення складних слів	19

1. Вступ

Ви читаєте короткий опис документа Кабінету Міністрів України про зміни в інтернатах.

Інтернати це великі будинки для людей з інвалідністю та старших людей, яким потрібна стороння допомога.

В Україні людей, які не можуть обходитися без сторонньої допомоги, поміщають до інтернатів.

Але кожна людина має право жити у власній квартирі чи будинку, там, де вона народилася.

Цей документ складний, тут є складні слова.

Складні слова у тексті синього кольору, причому букви більші ніж звичайно.

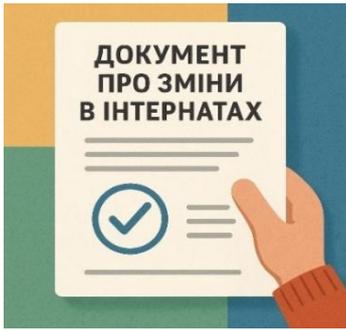
На сторінці 19 можна почитати пояснення складних слів.

Щоб зрозуміти документ, його можна читати так

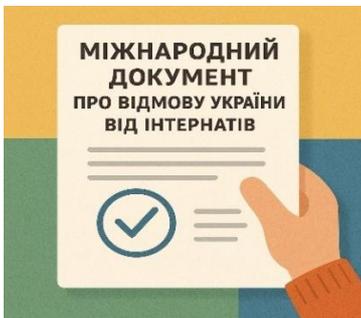
- Читати по 3 чи 4 сторінки за 1 раз.
- Попросити когось пояснювати те, що вам важко розуміти.
- Вивчити значення складних слів і перечитати документ декілька разів.

2. Про цей документ

Документ про зміни в інтернатах описує таке.

- Чому людині з інвалідністю старшого віку краще жити в своєму домі без інтернату.
- Скільки людей проживають в інтернатах.
- Зміни, після яких люди з інвалідністю та старшого віку залишатимуться вдома замість переїзду до інтернату

Також документ описує, які українські закони визначають роботу інтернатів.

Ще документ описує міжнародні документи, де українська влада обіцяє змінити інтернати.

Крім того, документ описує усі проблеми людей, яким потрібна допомога від інших.

Серед людей в інтернатах найбільше тих, що мають **інтелектуальну інвалідність** та **психічні захворювання**.

Документ описує, чому людям погано жити в інтернатах і чому влада буде їх змінювати.

Також Кабінет Міністрів затвердив план виконання змін в інтернатах.

Документ про зміни в інтернатах написаний для

- Дорослих людей з інвалідністю та людей старшого віку з інтернатів
- Дорослих людей з інвалідністю та людей старшого віку, які живуть вдома, але потребують сторонньої допомоги
- Ветеранів, які отримали інвалідність під час агресії росії,
- Дорослих людей з інвалідністю та людей старшого віку, які вимушено покинули домівку через війну
- Сімей дорослих людей з інвалідністю та людей старшого віку, котрим потрібен постійний сторонній догляд

Багато дорослих людей з інвалідністю та людей старшого віку потребують стороннього догляду.

Таких людей доглядають родичі, якщо вони є.

Якщо ж таких людей доглядати нікому, то їх соціальні служби перевозять до інтернатів.

У документі про зміни в інтернатах написано, що тепер все буде відбуватися інакше.

Соціальні служби не будуть перевозити людей з інвалідністю та старшого віку до інтернатів.

Соціальні служби будуть доглядати цих людей вдома, до них прийдуть соціальні робітники.

3. Міжнародні документи про відмову України від інтернатів

Правила життя людей в Україні описані в законах та в міжнародних документах.

Конституція, закони України описують права громадян України, також і людей з інвалідністю.

Міжнародні документи пишуть представники всіх країн, які збираються разом і про щось домовляються.

Коли депутати Верховної Ради і Президент підписують підготовлений міжнародний документ, Україна повинна його виконувати.

Головний міжнародний документ про права людей з інвалідністю називається Конвенція про права людей з інвалідністю.

Цей документ Україна виконує з 2010 року.

Тут написано, що людина з інвалідністю може вибирати, де, з ким і як їй жити.

Якщо людині з інвалідністю потрібна стороння допомога, то влада повинна надати таку допомогу.

Наприклад, надати персонального асистента.

4. Чому так багато дорослих людей живуть в інтернатах

В Україні багато дорослих людей з інвалідністю та старшого віку живуть в інтернатах.

Цим людям щодня потрібна допомога від інших, а вдома немає рідних, які могли б допомогти.

Серед людей в інтернатах найбільше тих, що мають **інтелектуальну інвалідність** чи **психічні захворювання**.

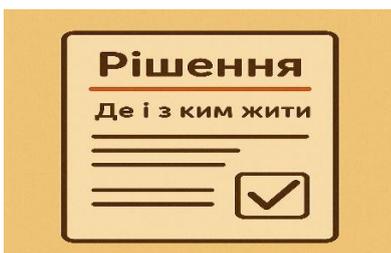
Часто соціальні служби пишуть заяву до суду і суд визнає таких людей **недієздатними**.

Недієздатним людям призначають **опікунів**.

Дорослі люди з такими проблемами не завжди розуміють, як самостійно отримати гроші, купити продукти.

Вони можуть не розуміти, що є небезпечним для їхнього життя і здоров'я, тож потребують допомоги.

Якщо суд визнав людину **недієздатною**, то всі рішення про її життя приймає **опікун**.

Недієздатним людям самим не дозволяють вирішувати, де і з ким жити.

Ще в документі написано, що Україні є так багато інтернатів, тому що

- Соціальні служби надають недостатньо допомоги людям з інвалідністю та старшого віку у них вдома
- Немає персональних асистентів, соціальних робітників, денного догляду
- Сім'ї, які доглядають людей з інвалідністю, отримують мало допомоги

Також у документі написано про те, що

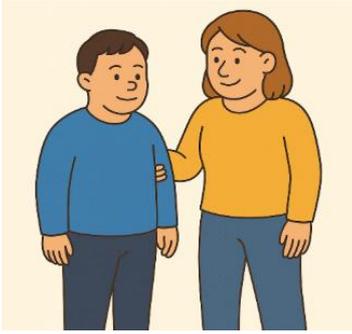
- У містах і селах їздять мало автобусів, щоб доїхати до соціальних служб
- Депутати у містах і селах мають мало грошей, щоб платити соціальним працівникам зарплату
- У містах і селах живе мало людей, які вивчилися і можуть працювати соціальними працівниками
- У містах і селах складно отримати **психіатричну допомогу мобільної команди.**

Людей з інвалідністю рідко хто хоче брати на роботу, бо вони працюють повільніше.

Також багато простих людей погано ставляться до людей з інвалідністю і відмовляються поважати їхні права.

5. Які завдання буде виконувати влада для змін в інтернатах

У документі написано, що в 1 інтернаті можуть жити разом 100 і більше людей.

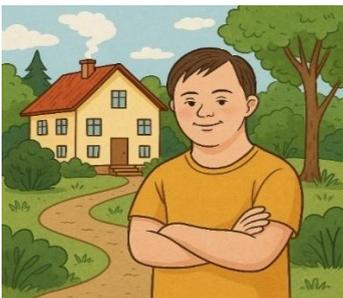
У кожного з цих людей немає персональних асистентів.

Взагалі мало працівників доглядають за людьми з інвалідністю і людьми старшого віку в інтернатах.

Через 10 років після виконання документа ніхто не прийматиме до інтернату людей, яким потрібна допомога.

Соціальні працівники будуть приходити додому і там допомагати людям з інвалідністю і людям старшого віку.

Перше завдання влади це знайти гроші, щоб допомагати людям з інвалідністю у них вдома.

Тоді люди з інвалідністю та люди старшого віку житимуть вдома, а не в інтернаті.

Також влада буде слухати і підтримувати сім'ї, які доглядають людей з інвалідністю.

Ще влада буде покращувати закони.

Друге завдання влади це навчати усіх людей з інвалідністю, щоб вони вміли себе доглядати.

Тоді їм буде легше жити вдома самотійно з допомогою соціальних працівників.

Поступово все менше людей з інвалідністю та старшого віку змушені будуть переїжджати до інтернатів.

Соціальні служби будуть запитувати людей з інвалідністю, яка допомога їм потрібна для самотійного проживання.

Влада буде старатися надавати необхідну допомогу людям з інвалідністю та старшого віку у них вдома.

**НЕДЕРЖАВНА
ОРГАНІЗАЦІЯ**

Влада буде допомагати **недержавним організаціям**, які надають послуги людям з інвалідністю та людям старшого віку.

Влада буде платити гроші **недержавним організаціям** за послуги цим людям.

Ще влада буде проводити навчання для працівників, які доглядають людей з інвалідністю та старшого віку.

Також напишуть нові правила, як їм працювати.

Третє завдання влади у виконанні документа це надавати допомогу людям з інвалідністю у пошуку роботи.

Соціальні служби будуть допомагати людям з інвалідністю шукати роботу і справлятися із завданнями на роботі.

Тоді людина з інвалідністю буде менше залежати від сторонньої допомоги.

Люди з інвалідністю зможуть навчатися і отримувати професію.

Влада допомагатиме керівникам організацій, які беруть на роботу людей з інвалідністю та людей старшого віку.

Також влада допоможе людям з інвалідністю та старшого віку розпочати власний **бізнес**.

Ще допоможе **недержавним організаціям**, які працюють для людей з інвалідністю.

Влада буде перевіряти, як соціальні служби виконують ці завдання.

Влада запрошуватиме людей з інвалідністю та старшого віку і їхні **недержавні організації** проводити такі перевірки.

Четверте завдання влади, описане в документі, це покращити ставлення всіх українців до людей з інвалідністю.

Українці повинні знати про рівні права для всіх, незалежно від інвалідності чи віку людини.

Тому влада попросить журналістів писати про рівні права людей з інвалідністю та людей старшого віку.

Також варто запрошувати людей з інвалідністю та старшого віку на свята, змагання, волонтерські події.

Журналісти будуть розповідати, що треба добре ставитися до людей з інвалідністю та людей старшого віку.

Відмовитися від поганих слів та образ, коли розмовляєте з людьми з інвалідністю та старшого віку.

Також влада буде опитувати простих людей, чи вони знають про рівні права людей з інвалідністю.

Недержавні організації будуть проводити конференції, виставки, фестивалі, присвячені правам людей з інвалідністю.

6. Коли будуть виконуватися зміни в інтернатах

Майбутні зміни в інтернатах та зміни в догляді за людьми з інвалідністю розділили на 3 кроки.

Для кожного кроку визначили свої завдання.

Завдання першого кроку, що пройде з 2025 року по 2027 рік такі

- Визначити, що саме треба змінити
- Вивчити, як краще витратити гроші
- Покращити закони

Завдання другого кроку, що пройде з 2028 року по 2030 рік такі

- Почати витратити гроші на допомогу вдома, а не в інтернаті
- Платити недержавним організаціям за догляд людей з інвалідністю та людей старшого віку
- Навчати соціальних працівників

Завдання третього кроку, що пройде з 2031 року по 2034 рік такі

- Надавати медичні, соціальні послуги людям з інвалідністю, які живуть вдома
- Допомогти їм знайти роботу

7. Де брати гроші на заплановані зміни

Люди з інвалідністю та старшого віку будуть продовжувати жити в інтернатах ще довго.

Тому для оплати догляду людей в інтернатах ще довго будуть потрібні гроші.

Але поступово соціальні служби перестануть привозити нових людей з інвалідністю та старшого віку до інтернатів.

Соціальні працівники будуть приходити до цих людей додому і доглядати їх вдома.

І на догляд вдома також потрібні гроші.

ПОДАТКИ

Кожного року влада буде рахувати, скільки грошей потрібно запланувати для догляду в інтернатах і вдома.

Влада буде планувати гроші на наступний рік.

Влада буде оплачувати догляд за рахунок **податків**, які платить кожен, хто працює.

Також влада кожного міста чи села може просити гроші у благодійників.

Влада буде перевіряти витрачання грошей.

8. Як будуть перевіряти виконання змін в інтернатах та в догляді

Міністерство соціальної політики буде перевіряти зміни в інтернатах 1 раз на рік.

Також перевірятиме план виконання змін в інтернатах та змін догляду вдома.

На початку кожного року Міністерство соціальної політики отримуватиме інформацію про виконання плану від інших міністерств.

Щороку до 1 квітня Міністерство соціальної політики готуватиме звіт про виконання плану.

Звіт подають до Кабінету Міністрів України.

Щороку перевірятимуть таке

- Скільки дорослих людей з інвалідністю та людей старшого віку переселилися з інтернатів до власних домівок
- Скільки людей з інвалідністю та старшого віку переїхали з дому до інтернатів
- Скільки людей з інвалідністю та старшого віку отримують догляд у себе вдома
- Скільки дорослих людей з інвалідністю та старшого віку мають роботу
- Скільки ветеранів війни мають персональних асистентів

9. Що написано у плані змін в інтернатах та в догляді

План виконання документа про зміни в інтернатах та догляду вдома діятиме 3 роки.

План будуть виконувати з 2025 до 2027 року, потім напишуть новий план ще на 3 роки.

План поділили на 4 частини, тому що у всьому документі хочуть виконати 4 завдання.

Перша частина плану про зміну законів.

За новими законами людей з інвалідністю та старшого віку будуть доглядати у них вдома.

У другій частині плану написано про нові правила догляду людей з інвалідністю вдома.

Ще переглянуть правила оплати догляду вдома, за цю послугу будуть платити і недержавним організаціям також.

У третій частині плану написано, що людей з інвалідністю будуть вчити заробляти гроші.

А четверта частина плану про навчання усіх, щоб добре ставилися до людей з інвалідністю.

10. Пояснення складних слів

Інтернати це великі будинки, куди перевозять людей з інвалідністю, старших люди, яким потрібна стороння допомога.

В інтернатах людям з інвалідністю, старшим людям надають догляд.

Інтелектуальна інвалідність це коли людині складно розуміти нову інформацію, приймати рішення.

Іноді людина не може навчитися читати, користуватися мобільним телефоном, комп'ютером, планшетом.

Людина не завжди розуміє, які будуть наслідки її вчинку.

Такій людині після розгляду документів дають посвідчення про інвалідність, призначають грошову допомогу від влади.

Такій людині потрібна допомога від інших, від мами, рідної людини чи персонального асистента.

Психічні захворювання це коли людина неправильно розуміє, хто вона і що з нею відбувається.

Коли у людини починається психічне захворювання, їй потрібна допомога лікаря психіатра.

Рідні або близькі такої людини звертаються по допомогу.

Психіатрична допомога мобільної команди – це допомога спеціалістів людині, яка має психічне захворювання чи інтелектуальну інвалідність.

Додому до людини, яка потребує допомоги, приїжджають такі спеціалісти

- лікар психіатр
- психолог;
- медична сестра;
- соціальний працівник.

Ці спеціалісти оглядають людину, складають план лікування і допомоги, роблять медичні дослідження, слідкують за одужанням.

Недієздатна людина це коли суд приймає рішення, що доросла людина не може за себе відповідати.

Спочатку рідні люди подають заяву до суду, щоб суд визначив здатність людини приймати рішення.

Суд розглядає стан людини і висновок психіатрів про її здоров'я.

Якщо суд визнає людину недієздатною, людина втрачає право приймати рішення про своє життя.

Суд призначає недієздатній людині опікуна.

Опікун це людина, яка несе відповідальність за недієздатну людину і приймає за неї рішення.

Часто опікуном недієздатної людини стає мама чи інші родичі.

Бізнес це коли бізнесмен комусь робить послугу або виготовляє вироби, а люди за це платять.

Бізнесмен пише заяву до влади, просить дозвіл створити бізнес.

Бізнесмену дозволяють створити бізнес і отримувати гроші від інших за свої вироби чи послуги.

Бізнесмен може приймати на роботу працівників і платити заробітну плату за їхню роботу.

Недержавні організації це коли прості люди створюють організації, щоб робити свою справу, але не заробляти.

Люди подають заяву до влади, щоб їм дозволили створити недержавну організацію, влада може це дозволити.

Наприклад, люди створюють недержавну організацію, щоб захищати права людей з інвалідністю.

Податки це гроші, виплачені усіма працівниками та бізнесменами до держави.

Кожен українець, який заробляє гроші, частину зароблених грошей платить на державні рахунки у банках.

Держава витрачає податки на ремонт доріг, заробітну плату вчителям, лікарям, допомогу людям з інвалідністю.